

Resumé

Na začátek mé diplomové práce jsem zařadila přehled role matky a ženy od středověku po současnost. V první kapitole představuji čtyři matky ze dvou románů Elfriede Jelinekové. Poukazuji na jejich společenské postavení v politickém systému a konkrétní době. V kapitole věnované gender problematice vysvětluji termíny „sex“ a „gender“. Elfriede Jelineková pracuje s mužským a ženským principem, které podléhají stereotypní představě. Nerovnováha mezi oběma principy vede k narušení jedince i společnosti. Autorka s velkou mírou ironie redukuje ženu na její tělo, které je považováno za produkt podléhající kapitalistickým pravidlům trhu; ve fašistické společnosti se tělo stává objektem k vybíjení agrese a likvidaci. Motiv špíny je znázorněn v několika rovinách: jako metafora maloměšťáckého myšlení, metafora viny a spoluviny za nacistické zločiny a v neposlední řadě je spojována s ženskými fyziologickými procesy. V další kapitole se zabývám vztahem dětí k matce, případně k otci. Děti své rodiče zavrhnou, ale zároveň opakují jejich chování. Motiv hranice je příznačný pro obě díla. Děti usilují o překročení hranice své sociální vrstvy, stejně jako hranice geografické (studium Anny v USA, celosvětová známost pianistky Eriky). Poslední kapitola pojednává o jazykových prostředcích autorky. Je poukázáno na souvislost mezi tvůrčím psaním Elfriede Jelinekové a jejím hudebním studiem, zejména pak studiem hry na varhany.